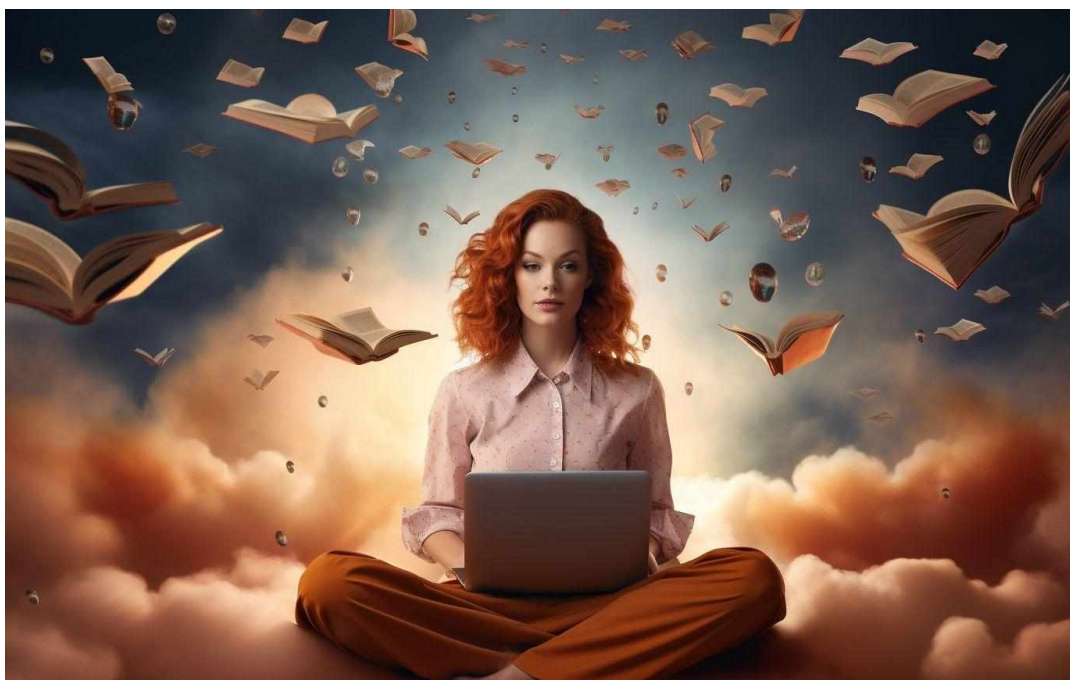


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
УНІВЕРСИТЕТ АНКАРА ХАДЖИ БАЙРАМ ВЕЛІ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
СТАМБУЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ АЙДИН (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
АНАТОЛІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
УНІВЕРСИТЕТ КАСТАМОНУ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ І ПРИКЛАДНИХ НАУК «ВАРСОВІЯ» (ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
ЄВРОПЕЙСЬКА ВИЩА ШКОЛА МЕДИЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК (ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК (ЛОМЖА, ПОЛЬЩА)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ



Збірник матеріалів

VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності»

Тернопіль
2025

УДК 159.98:37.091
Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 09 жовтня 2025 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, В.Є. Кавецький, О.Я. Жизномірська, М.М. Корман, Т. В. Магера, Н.Б. Стрийвус, З.П. Шарлович. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В. 2025. 458 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 09 жовтня 2025 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол №6 від 31.10.2025 р.)*

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2025

Крамаренко Л.І. САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	223
Кратенко Г.І. ПОДКАСТ ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ САМОРОЗВИТКУ ТА ОСВІТИ СТУДЕНТІВ.....	226
Zhang G., Krychkivska O.V. FORMATION OF THE PROFESSIONAL READINESS TO THE PERFORMANCE OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF THE FUTURE MUSIC TEACHERS	227
Li Lili, Krychkivska O.V. FORMATION OF LEADERSHIP COMPETENCE OF FUTURE PRESCHOOL SPECIALISTS BY MEANS OF PROJECT-BASED METHOD.....	229
Круглик О.П. ВПЛИВ ГАРМОНІЙНИХ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ.....	232
Кухтяк С.Б. МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	233
Леявина І. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧИХ НАУК	235
Лещук Г.В. СИНЕРГІЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА СУЧАСНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ: ПОШУК БАЛАНСУ.....	238
Лівіцька Н.В. ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ....	240
Li Yida, Krychkivska O.V. FORMATION OF THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE FUTURE GRAPHIC DESIGN SPECIALISTS	243
Локшина О.І. ПРОГРАМА МІЖНАРОДНОГО ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВСТВА – PISA З ПОЗИЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	245
Лучка І.Р. ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПОЧАТКОВОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	248
Магера Т. В. ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ	250

- європейська інтеграція національної освіти передбачає посилення уваги до формування зазначених компетентностей в української молоді;
- співпраця дослідників Інституту педагогіки НАПН України та українських вчителів-практиків та її результати, продюзовані у серії навчальних матеріалів, які представлено вище, розглядаємо перспективними з позиції підвищення рейтингу українських школярів у майбутніх раундах дослідження PISA, якості національної освіти та її інтеграції в Європейський дослідницький простір.

Література

1. Локшина, О. (2023). Стратегія європейського співробітництва у галузі освіти і навчання у 2021 – 2030 рр. як євроінтеграційний орієнтир для української освіти. *Український Педагогічний журнал*, (4), 5–17. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-5-1>
2. Локшина, О. (2024). Європейський освітній простір як інтеграційна перспектива української освіти. *Український Педагогічний журнал*, (2), 6–19. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-6-19>
3. European Council. (2021, 26 February). Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030). <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b004d247-77d4-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>
4. Presidency Conclusions: Lisbon European Council 23 and 24 March 2000. *European Parliament*. URL: https://www.europarl.europa.eu/summits/lis1_en.htm

Лучка І.Р.

асистент кафедри педагогіки і методики
початкової та дошкільної освіти
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
luchka.ivan@gmail.com

ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПОЧАТКОВОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Модернізація національної системи початкової освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа» передбачає кардинальне оновлення змісту, форм і методів навчання молодших школярів, зокрема у математичній галузі. Математична компетентність належить до ключових компетентностей здобувачів освіти, а початкова математична освіта є фундаментальною основою для подальшого навчання учнів, формування їх логічного мислення, просторової уяви та практичних навичок розв'язування задач. Водночас результати міжнародних досліджень якості освіти PISA-2018 засвідчили, що 36% українських учнів не досягають базового рівня знань з математики, що актуалізує необхідність наукового осмислення історичного досвіду розвитку початкової математичної освіти для використання позитивних надбань у сучасних умовах реформування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблема розвитку початкової математичної освіти досліджувалася вченими у різних аспектах: теорія і практика підручникотворення у галузі початкової освіти (Я. Кодлюк, О. Савченко, М. Богданович); реформування змісту початкової освіти в Україні (Л. Березівська, Г. Грищук, О. Сухомлинська); дидактико-методичні основи навчання математики у початковій школі (М. Богданович, М. Козак); формування математичної компетентності здобувачів початкової освіти (Г. Білавич, О. Довгий, С. Логачевська). Попри наявність окремих досліджень, комплексного історико-педагогічного аналізу розвитку початкової математичної освіти в Україні за період 1991–2022 рр. не проводилося.

Виокремлення не вирішених раніше аспектів проблеми.

Відсутнє теоретичне обґрунтування етапів становлення національної системи математичної освіти у початковій школі, не систематизовано досвід створення підручників з математики та їх навчально-методичного супроводу у зазначений період. Потребує наукового осмислення процес трансформації змісту початкової математичної освіти від успадкованої радянської системи через національно орієнтовану освіту до компетентнісного підходу в умовах Нової української школи.

Формулювання мети роботи.

Мета дослідження – схарактеризувати методологічні засади історико-педагогічного дослідження розвитку початкової математичної освіти в Україні впродовж 1991–2022 рр. та обґрунтувати необхідність комплексного аналізу цього процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Методологічну основу дослідження складають фундаментальні принципи науковості, об'єктивності, історизму, системності; положення теорії пізнання; історико-педагогічні підходи до вивчення освітніх явищ. Особливе значення для нашого дослідження мають концептуальні засади підручникотворення, розроблені Я.П. Кодлюк у фундаментальному дослідженні «Теорія і практика підручникотворення у галузі початкової освіти України (1960–2000 рр.)», які є методологічною основою для дослідження розвитку конкретних освітніх галузей, зокрема математичної.

Дослідження розвитку початкової математичної освіти передбачає використання комплексу теоретичних методів: історико-педагогічний аналіз і синтез для з'ясування сутності досліджуваної проблеми; проблемно-генетичний метод для визначення етапів розвитку початкової математичної освіти; порівняльно-зіставний для виявлення різних підходів до організації математичної освіти; хронологічний для обґрунтування періодизації. Емпіричні методи включають контент-аналіз навчально-методичної літератури, експертне оцінювання підручників з математики, інтерв'ювання з учителями-практиками.

Хронологічні рамки дослідження (1991–2022 рр.) охоплюють період від здобуття Україною незалежності до впровадження ідей Концепції «Нова українська школа» в початковій ланці. Як зазначає Г. Грищук, у цей період відбулися кардинальні зміни: перехід від знаннєвої парадигми до

компетентнісної, демократизація та гуманізація освіти, урізноманітнення типів навчальних закладів, оновлення змісту та пошук нових форм і методів навчання. Попередня періодизація розвитку початкової освіти, запропонована Н. Ключко, визначає 1991–2000 рр. як етап формування життєвоважливих компетентностей у процесі загальної та спеціальної підготовки.

Для нашого дослідження важливим є виокремлення специфіки розвитку саме математичної освітньої галузі з урахуванням державних освітніх стандартів, навчальних програм, підручників і посібників, що створювалися у досліджуваній період. Особливу увагу приділяємо аналізу навчально-методичного забезпечення початкової математичної освіти, оскільки, як зазначають Г. Білавич, О. Довгий та М. Паланиця, актуальними залишаються проблеми актуалізації практичного складника в процесі викладання математики, формування математичної та читацької грамотності учнів, диференціації стандартів математичної освіти.

Висновки на основі цього дослідження і перспективи подальших розвідок.

Комплексний історико-педагогічний аналіз розвитку початкової математичної освіти в Україні за період 1991–2022 рр. дозволить виявити і схарактеризувати основні тенденції та закономірності цього процесу, систематизувати досвід створення підручників з математики та їх навчально-методичного супроводу, обґрунтувати періодизацію розвитку початкової математичної освіти та визначити перспективні напрями її подальшого розвитку на основі вивчення історичного досвіду. Результати дослідження можуть бути використані у процесі створення підручників і посібників з математики для початкової школи нового покоління, для вдосконалення навчальних планів і програм підготовки майбутніх учителів початкових класів, у курсах історії педагогіки, теорії і методики навчання математики.

Література

1. Білавич Г., Довгий О., Паланиця М. Математична освіта в початковій школі у вимірі сьогоденних викликів: окремі проблеми та засоби їх розв'язання. *Молодь і ринок*. 2022. № 9–10 (207–208). С. 49–54.
2. Гришук Г. Розвиток початкової освіти в Україні за роки незалежності. *Освітологічний дискурс*. 2017. № 1–2 (16–17). С. 227–234.
3. Кодлюк Я.П. Теорія і практика підручникотворення у галузі початкової освіти України (1960–2000 рр.): монографія. Тернопіль: Видавництво ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. 469 с.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

Магера Т. В.

методист, в.о. заступника директора
з науково-педагогічної та виховної роботи ТОКІППО
t.mahera@ippo.edu.te.ua

ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ